

IX. évfolyam/11. szám

2006.06.09.

2006. 22. hét

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

FIGYELEM!

Felhívjuk a Piaci Árinformációs Rendszer adatszolgáltatóinak figyelmét, hogy a 173/2004. (XII. 30.) FVM rendeletben előírtak szerint szolgáltatassák az AKI részére az információkat. Kérjük, hogy a www.akii.hu honlapról töltsék le az adatlapokat, mivel azok tartalmában változások történtek az előző években megszokotthoz képest. Kérjük a rendelet melléklete szerinti azonosító lap (honalapunkról is letölthető) visszaküldését is.

Tartalom

Gabona piaci jelentés	2
A gabonafélék termelői ára.....	4
Kötési árak a Budapesti Árutőzsdén ..	8
Gabona alapú termékek értékesítési árai	11
Külföldi piaci információk.....	13

*Összeállította:
Horváth Zsuzsanna*

Olajnövény piaci jelentés	17
A szójabab, a szójaolaj és a szójaliszt különböző határidőkre szóló kötési árai a Chicago-i Árutőzsdén	18
A növényi olajok heti átlagárai a Milánói Árutőzsdén	20
A napraforgómag termelői, valamint a napraforgó olaj és -dara feldolgozói értékesítési átlagára.....	21
Nyers növényolajárak	22

*Összeállította:
Kemény Gábor*

Kiadó:
Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci-árinformációs Szolgálat
Magyarország, H-1093 Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (0036) 1 476 6092
(0036) 1 476 3309, Fax: (0036) 1 217 8111

Internet: www.akii.hu

GABONA PIACI JELENTÉS

A 22. heti bulletinünkben bővebben foglalkozunk a búza és kukorica termelői árának egymáshoz viszonyított kapcsolatával. A jövő nagy kérdése, hogy ha a kukorica kikerül az intervencióból, a piaci lehetőségek milyen irányban alakítják majd az árát. Vajon a bioetanol gyártásának erősödése miatt felértékelődik a kukorica, vagy az állatállomány alacsony szintje, illetve a túlkínálat miatt csökkenni fog az ára?

Búza és kukorica termelői árak

Az elmúlt két év után körvonalazódik, hogy a termelői árakra a kínálaton túl az intervenciós rendszer gyakorol közvetlen és közvetett módon a legnagyobb hatást. Közvetlen hatása, hogy az intervenciós rendszer a gabonapiacon a termények árát stabilizálta, az élelmezési és takarmány gabonafélék árai közötti különbséget csökkentette. Ennek oka, hogy a biztos intervenciós ár lehetősége (gyengébb minőségi paraméterek, mint a magyar szabvány) a raktárral rendelkező gabonatulajdonosnak is erősebb áralku-pozíciót jelent, a kereskedő pedig (szintén a raktárkapacitása birtokában, illetve a betárolt terményért kapott raktározási díj fejében) a magasabb gabonaáraival a piacról ki tudja szorítani az alacsony gabonaárakban érdekelt versenytársait (feldolgozók, malmok, takarmányos cégek) a terményért folyó küzdelemből. A raktárral nem rendelkező versenytársaknak a raktározási díj emelkedésével is számolniuk kellett. A raktártulajdonosok közül, aki tehetne intervenciós raktárnak ajánlotta fel tárolóját. A relatív raktárhiány és a magas EU-s raktározási díj megemelte a raktározás díjakat, és aki bérbe kívánta adni terményét, jelentős többletköltséggel

számolhatott. Ez az intervenció egyik fontos közvetett hatása.

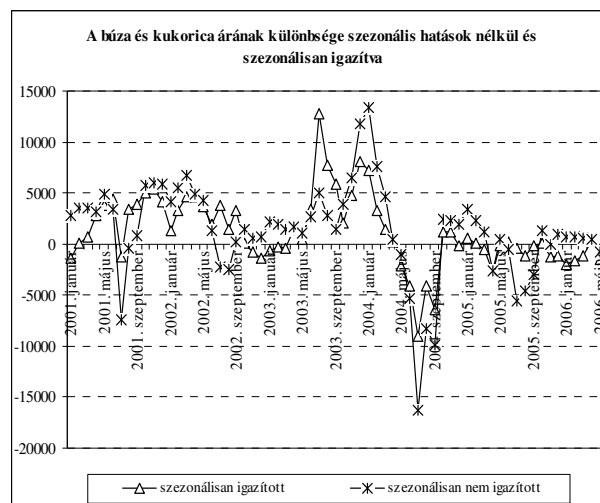
Mindezek tükrében a nagy kínálat ellenére, az árak magasabb szinten tudtak stabilizálódni.

A fentebb leírtakat a szövegekői ábra, és a 3-4. ábra is igazolja.

Az 3. ábrán a szezonális hatásokkal igazított árak láthatók. A szezonindexet az adott év hónapjainak és az adott évek átlagárainak hányadosából számítottam.

A gabonapiacon a betakarítás időszakában a kínálati nyomás hatására (búza esetén június végén, kukorica esetén szeptember vége, október elején) jelentősen esik a termények ára (3. ábra). Év vége felé haladva, ahogy a készletek csökkennek mérsékelt áremelkedés figyelhető meg a következő betakarítás időszakáig. Az ingadozások mértéke a csatlakozásig elsősorban a kínálat nagyságától függött.

Az intervenciós rendszer életbe lépése az ingadozást mérsékelte azáltal, hogy betakarításkor nem engedte az árakat olyan mértékben csökkenni, amelyet a 2004-es és 2005-ös rekordtermés előre vetített (4. ábra).

Forrás: PÁIR- saját adatok

A fenti ábrán jól látható, hogy a búza és a kukorica közötti termelői árkülönbség az intervenciós rendszer életbe lépése után jelentősen csökkent, a búza le- a kukorica felértékelődött, a két ár közelített egymáshoz. Jelenleg közel azonos árszinten változik a két gabonaféle termelői ár (25 ezer forint felett, 1-2. táblázat).

Érdekes lehet továbbá a fent leírtakon túl az, hogy a kukorica árát a búza árának változása milyen erősen befolyásolja és határozza meg, milyen erős a kapcsolat a két fő gabonanövény ára között?

A szezonális hatásokkal igazított búza és kukorica árakat hasonlítottam össze egymással az SPSS programcsomag segítségével. Független változónak a búza árát tekintettem (X), a függő változó a kukorica ára volt (Y). Az r^2 -értéke 0,73, amely közepes összefüggésre utal, vagyis a kukorica ára a búza árának alakulásától közepesen függ. Elvégeztem a szezonálisan nem igazított árak vizsgálatát is, de itt is közel azonos kapcsolatot kaptam (az r^2 értéke közepes, 0,76-os értéket mutatott).

Összegezve a leírtakat, elmondható, hogy a gabona termelői árakra a legnagyobb hatást a kí-

nálaton túl, az intervenciós rendszer, illetve a kereskedők árai gyakorolják. A búza árak változása ugyanakkor gyenge hatást gyakorol a kukorica árának alakulására, az intervenciós rendszer miatt.

Lisztek és búzadara feldolgozói értékesítési átlagárainak alakulása

A lisztek és a búzadara májusi feldolgozói értékesítési átlagárai mérsékelten emelkedtek az előző hónaphoz képest (11-12. ábra). A finomliszt és fehér kenyérliszt átlagárai a 2003. és 2005. évi májusi feldolgozói értékesítési átlagárakat elérték. A rétesliszt és a búzadara májusi értékei az előző három év legalacsonyabb árának tekinthetők. A finomliszt kilónkénti ára 45 forint, a fehér kenyérliszt értéke mintegy 40 forint, a rétesliszt 50 forint és a búzadara májusi értékesítési átlagára 57 volt. A lisztek értékesítési árára az új búza várható ára, illetve a kiskereskedelmi láncokkal kötött áralkuk alakulása gyakorolhat nagy súlyt.

1. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRAI A 22. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaro.	2006. 21. hét	2006. 22. hét	2006. 22. hét/ 2006. 21. hét (%)
Étkezési búza	tonna	-	388,00	-	1160,97	388,00	33,42
	Ft/t	-	25315,00	-	24887,95	25315,00	101,72
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	1545,34	5574,00	-	808,16	7119,34	880,93
	Ft/t	27799,36	25342,00	-	24491,19	25875,40	105,65
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-

*Szarmazási hely, ahol a gabonát megtermelték

2. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRAI A 22. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2005. 22. hét	2006. 21. hét	2006. 22. hét	2006. 22. hét/ 2005. 22. hét (%)	2006. 22. hét/ 2006. 21. hét (%)
Étkezési búza	tonna	3742,64	1160,97	388,00	10,37	33,42
	Ft/t	23036,48	24887,95	25315,00	109,89	101,72
Takarmánybúza	tonna	582,90	-	-	-	-
	Ft/t	18893,81	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	1303,63	808,16	7119,34	546,12	880,93
	Ft/t	21555,08	24491,19	25875,40	120,04	105,65
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KELET-KÖZÉP- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
	Ft/tonna				
4	26490	26590	24150	22920	24233
5	26250	—	24380	22600	23553
6	26810	25910	24370	23620	23524
7	24970	27080	24540	24340	22677
8	—	26560	24710	24060	24400
9	25550	27120	24780	24130	24260
10	—	—	25120	—	25480
11	—	—	—	—	23718
12	27640	27690	25920	24820	23992
13	27940	28210	26480	25540	24261
14	28360	—	26550	25970	24840
15	28760	—	27270	26120	24300
16	—	—	27350	22770	26690
17	27770	—	27710	25060	25150
18	28750	—	27840	26120	25204
19	—	28880	27830	25430	23361
20	27400	30770	28940	26480	26093
21	28450	31050	28780	26060	24490
22	28820	31820	28600	25670	25310

hetek	Ukrajna	Lengyelország	Kazahsztán	Bulgária	Litvánia
	Ft/tonna				
4	26530	27150	17830	20070	26430
5	27800	28000	18130	20330	27470
6	26860	27670	18230	20620	25740
7	27220	27710	—	21490	28120
8	27160	23890	18720	21670	25250
9	28650	28600	19420	21830	26930
10	—	—	19710	—	—
11	—	—	—	—	—
12	—	29380	21030	23020	26400
13	—	29550	20950	23580	25610
14	—	29840	20880	24490	28240
15	—	30340	21120	25050	28200
16	29060	30610	21180	25130	29630
17	29680	30250	20680	25030	28970
18	26180	30790	20500	25330	31230
19	—	30220	20050	25380	29230
20	—	30540	—	26480	29570
21	—	29720	21010	25870	—
22	—	29460	20810	25580	31100

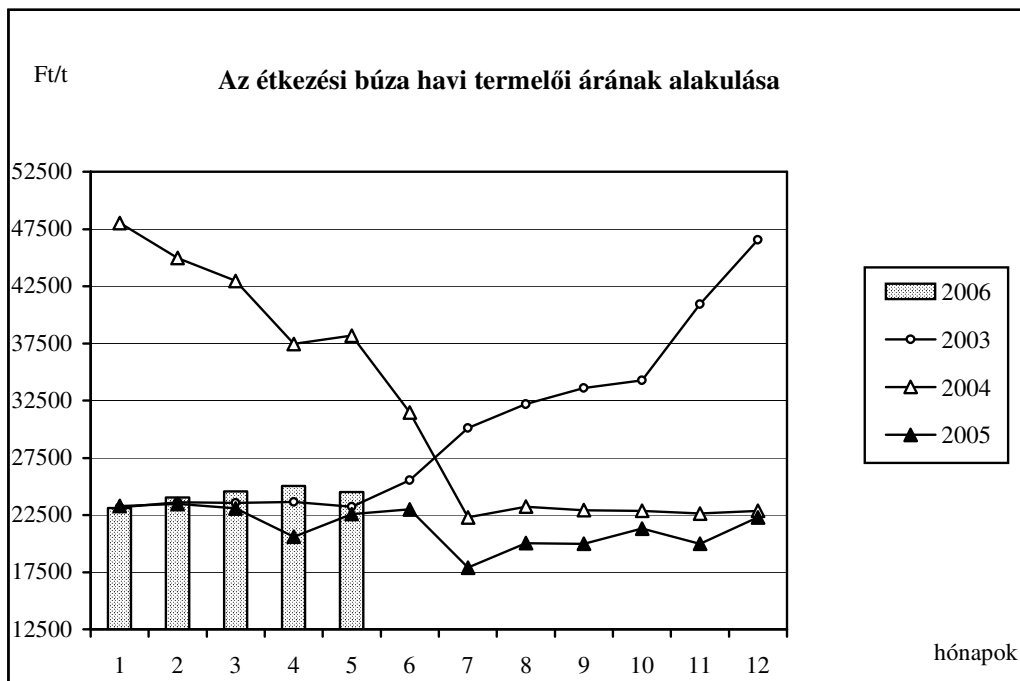
Megjegyzés-az ár a következő standardra vonatkozik:

- hektolítersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegen magtartalom max. 7%
- csírázott szemszázalék max. 4%
- Hageberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

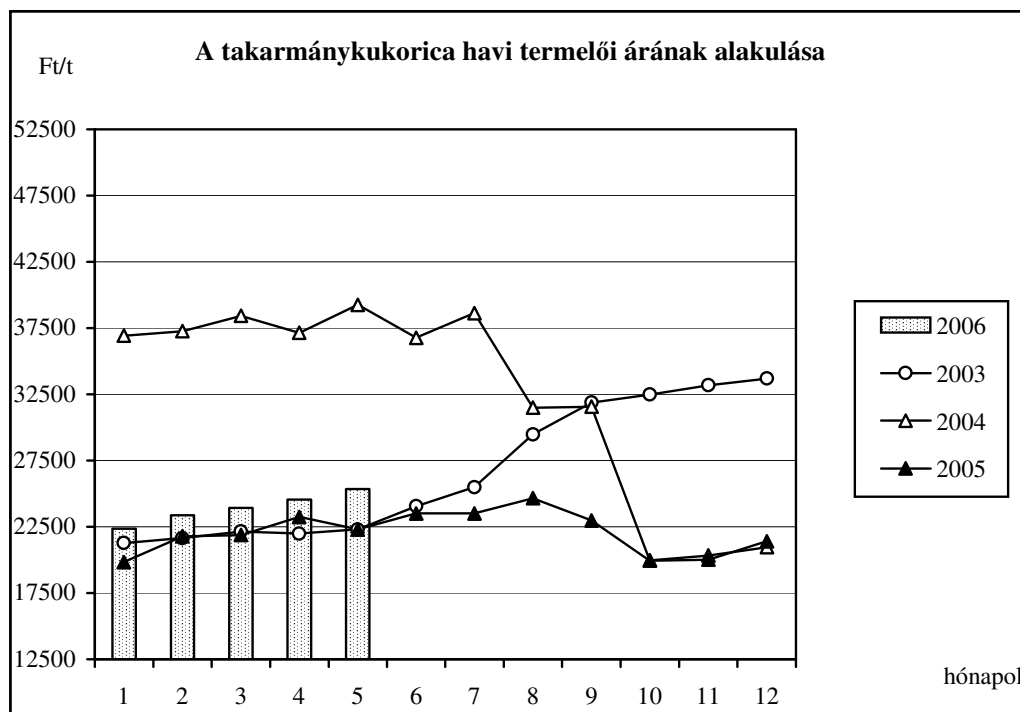
- Bulgária -hektolítersúly min.76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom max.4%
- Csehország -hektolítersúly min 76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom 6%, csírázott szemszázalék 2,5%
- Észtország- hektolítersúly 72 kg, Hageberg-féle esésszám 180, csírázott szemszázalék 3%
- Lengyelország -hektolítersúly min.76 kg, idegen magtartalom max. 6%
- Magyarország -hektolítersúly 76 kg, csírázott szemszázalék max. 2%, Hageberg-féle esésszám 230
- Nagy-Britannia -hektolítersúly min.76 kg, Hageberg-féle esésszám 250
- Szlovákia- hektolítersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%,
- Ukrajna - 12%-os fehéretartalom, idegen magtartalom max. 8%
- Oroszország- nedvességtartalom max. 15%,

1. ábra

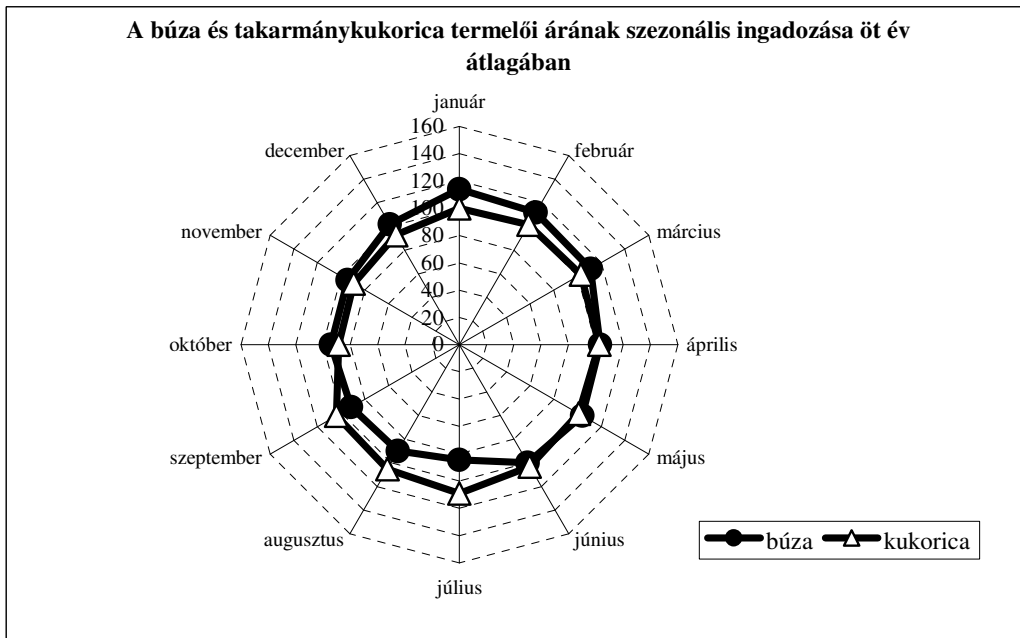
Forrás: PÁIR

2. ábra

Forrás: PÁIR

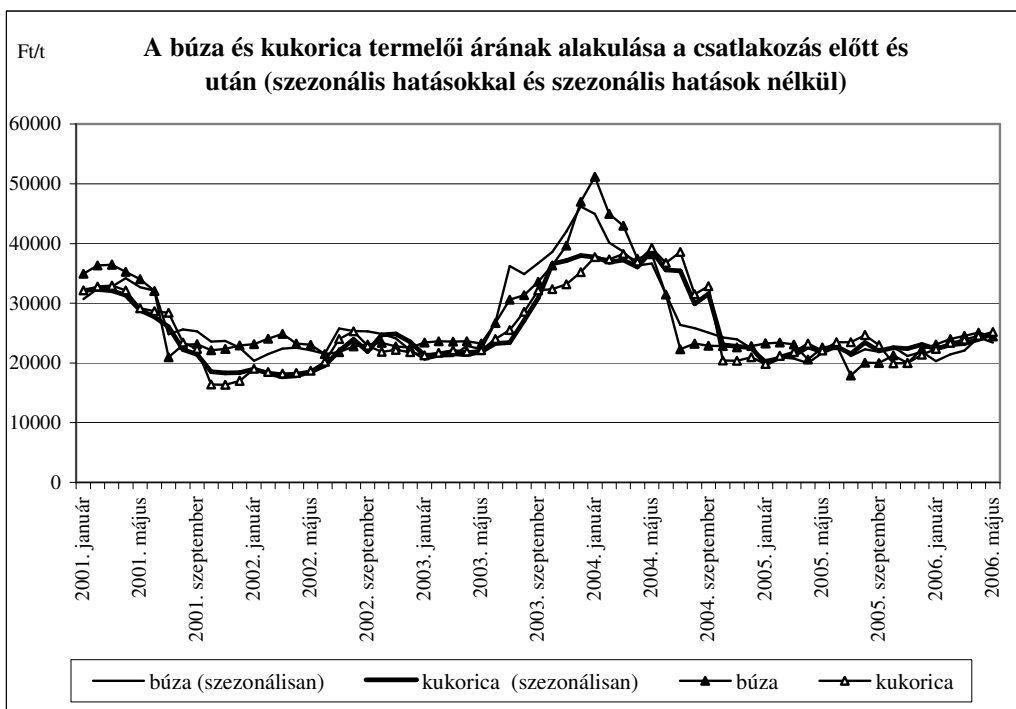
3. ábra

Forrás: PÁIR-saját adatok

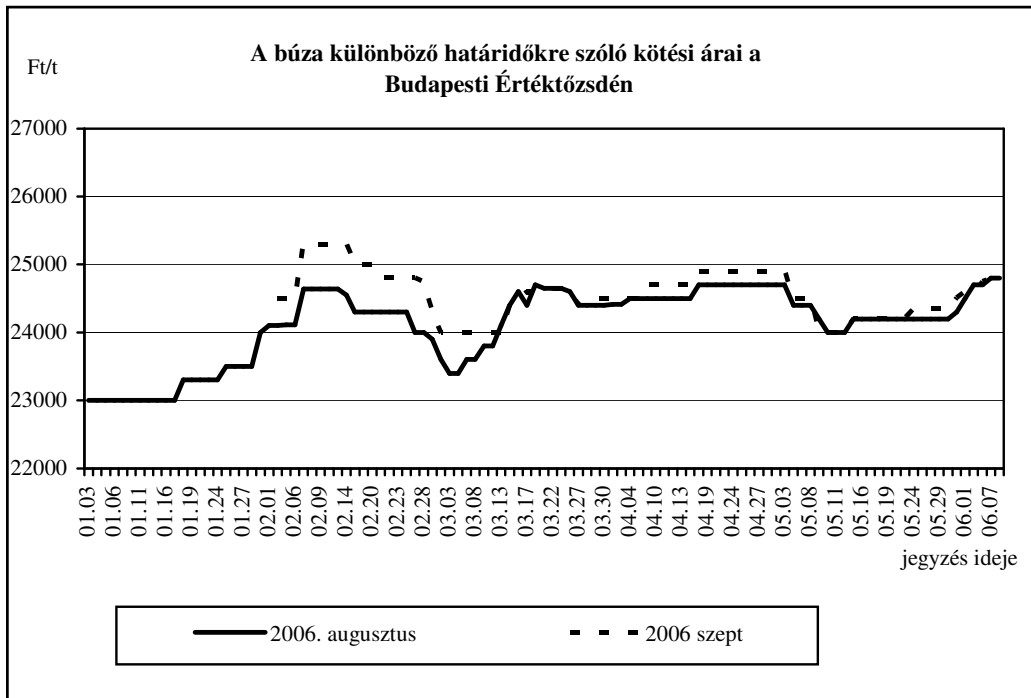
Öt év átlaga: 2001-2005 között

4. ábra

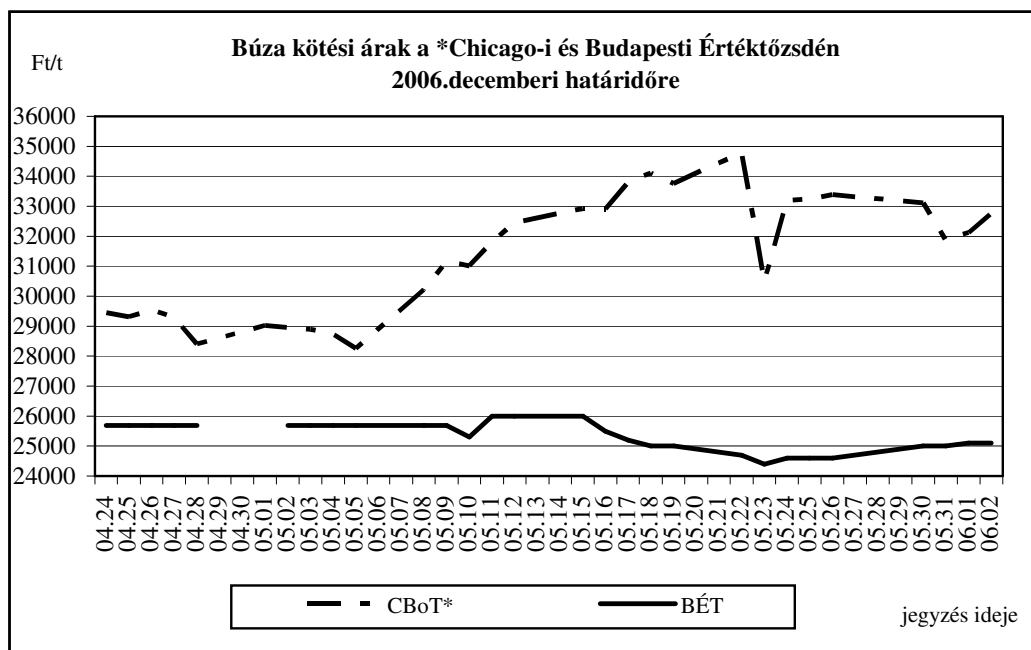

Forrás: PÁIR-saját adatok

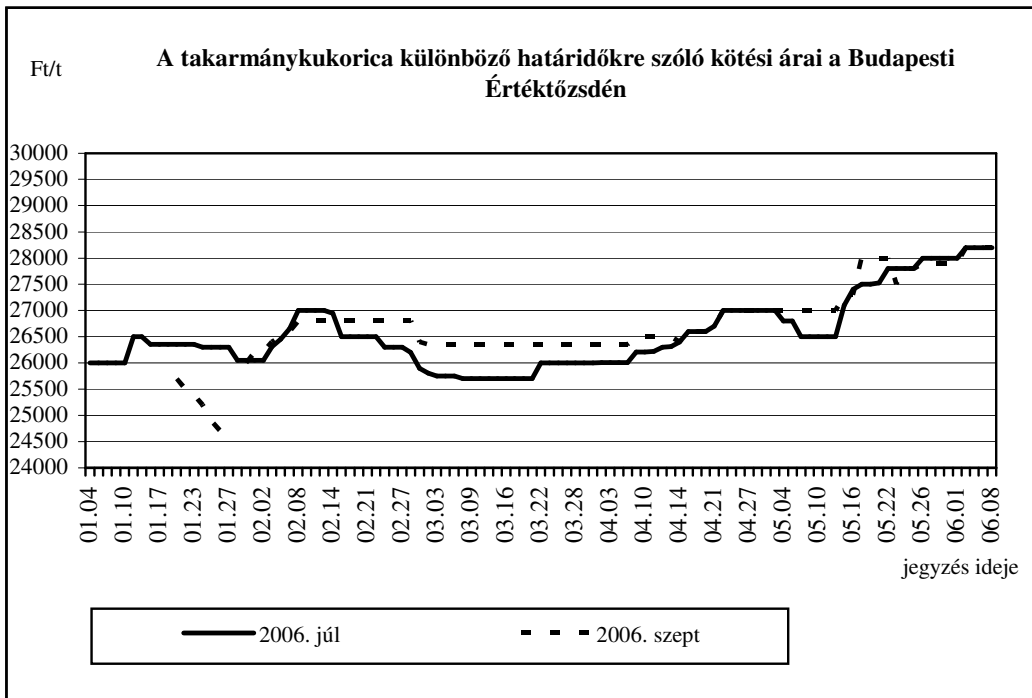
5. ábra

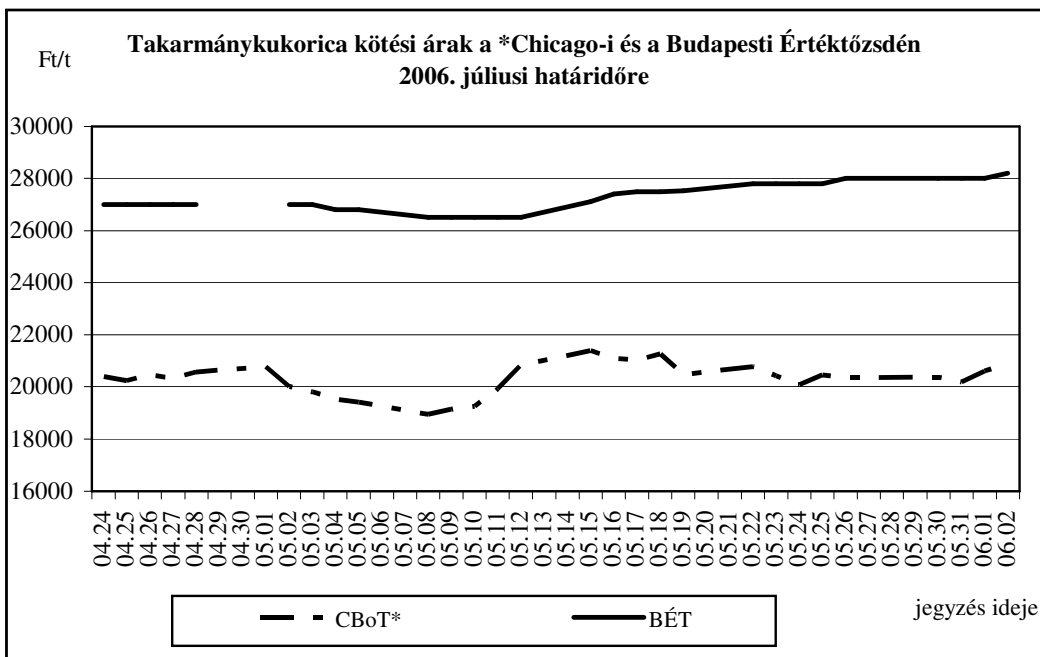
6. ábra

7. ábra

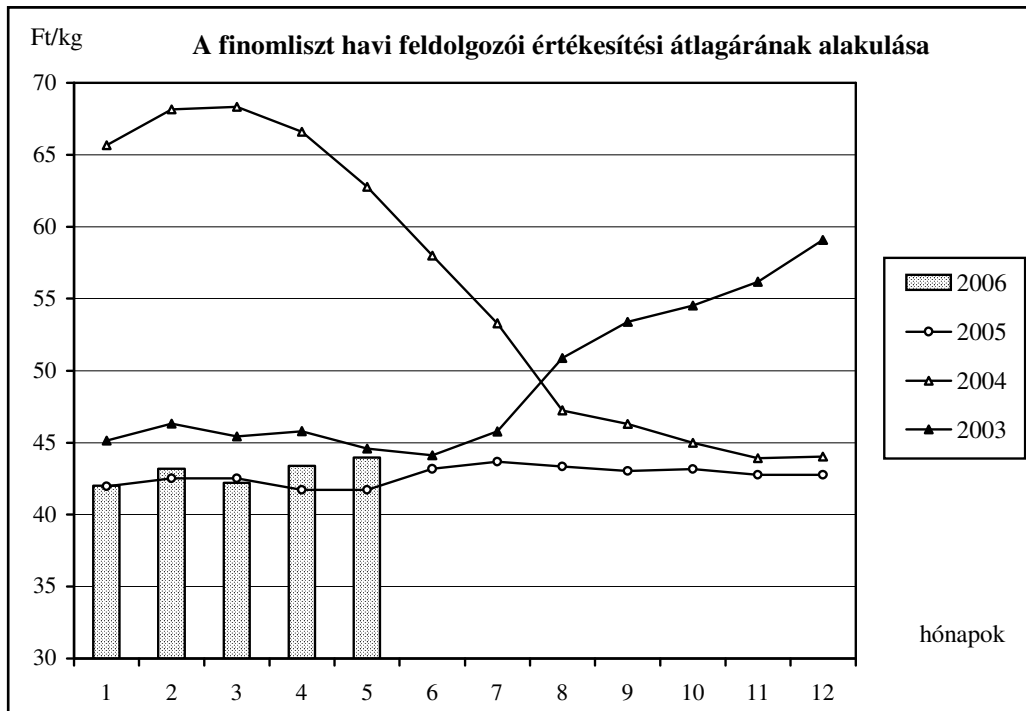

8. ábra

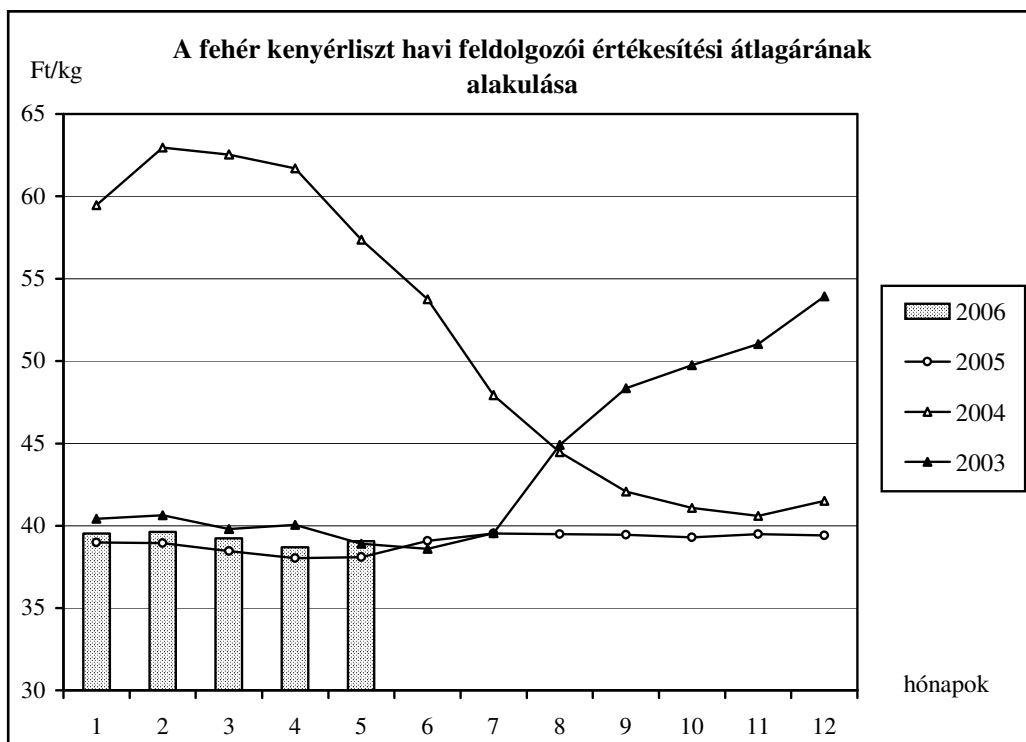

*CBOT-Chicago Board of Trade (US 2YC, Golf- USA No. 2 Yellow Corn)

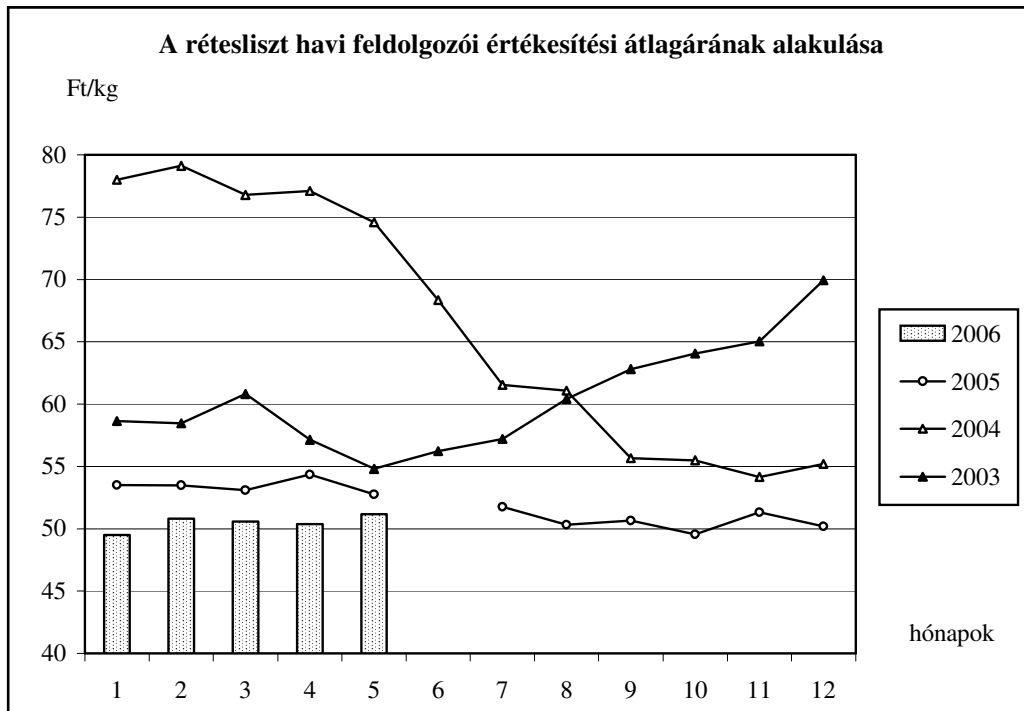
9. ábra

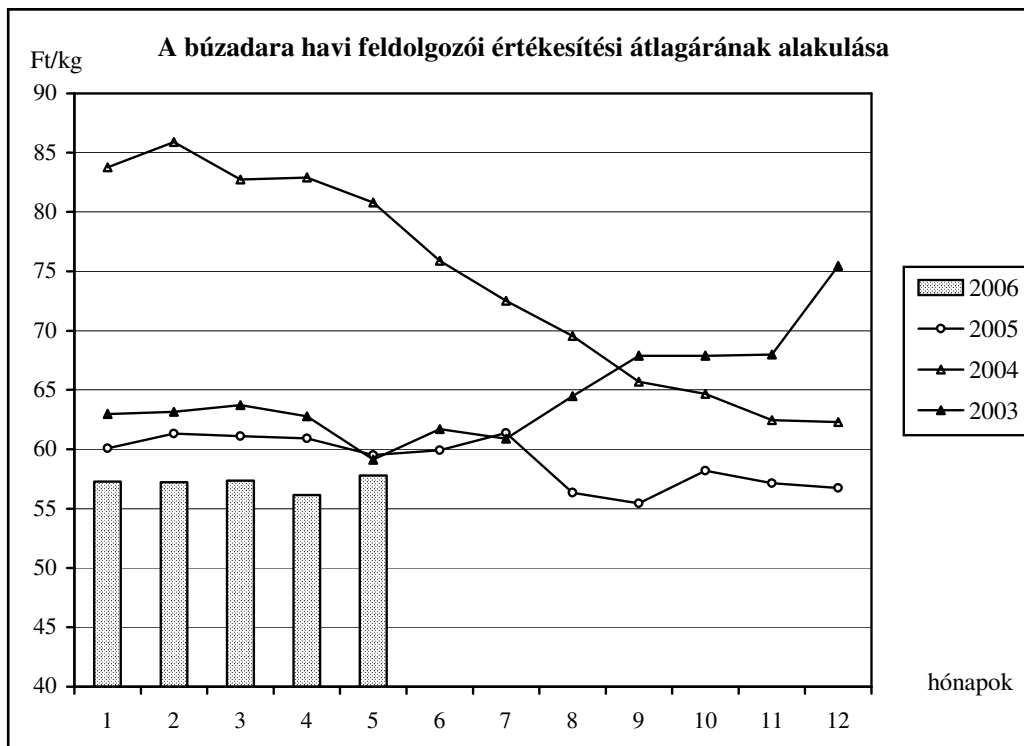
10. ábra

11. ábra

12. ábra

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRAI A 22. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak - Magyaro.	2005. 22. hét	2006. 21. hét	2006. 22. hét	2006. 22. hét/ 2005. 22. hét (%)	2006. 22. hét/ 2006. 21. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	203,37	-	-	566,60	395,11	203,37	35,89	51,47
	Ft/kg	38,36	-	-	40,23	40,77	38,36	95,34	94,09
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	383,35	-	-	718,72	524,60	383,35	53,34	73,07
	Ft/kg	40,09	-	-	40,73	40,87	40,09	98,43	98,10
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	133,23	-	-	308,25	365,87	133,23	43,22	36,41
	Ft/kg	52,30	-	-	49,90	50,11	52,30	104,83	104,38
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	8,00	-	-	28,00	8,00	8,00	28,57	100,00
	Ft/kg	51,00	-	-	48,00	48,00	51,00	106,25	106,25
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	16,90	-	-	16,11	23,10	16,90	104,90	73,16
	Ft/kg	46,25	-	-	51,49	44,01	46,25	89,82	105,09
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	6,86	-	-	9,70	49,19	6,86	70,72	13,95
	Ft/kg	53,62	-	-	57,07	57,72	53,62	93,96	92,89
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	96,90	-	-	465,21	172,53	96,90	20,83	56,16
	Ft/kg	37,30	-	-	37,80	37,66	37,30	98,67	99,05
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	391,15	-	-	841,85	462,05	391,15	46,46	84,66
	Ft/kg	39,26	-	-	39,29	39,37	39,26	99,94	99,73
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	-	-	-	5,25	37,73	-	-	-
	Ft/kg	-	-	-	41,00	42,43	-	-	-
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	21,50	-	-	65,45	40,00	21,50	32,85	53,75
	Ft/kg	44,35	-	-	43,66	44,87	44,35	101,59	98,84
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	4,48	-	-	9,80	35,04	4,48	45,71	12,79
	Ft/kg	55,04	-	-	59,19	58,92	55,04	92,99	93,42

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRAI
2006. június 7.

Ft/mennyiségi egység

TERMÉKEK	KISZERELÉS	Auchan	CBA	Coop	Cora	Interspar	Match	Plus	Tesco
Finomliszt BL 55	1kg-os	69	69	54	-	-	53	59	71
Félbarna kenyér	1kg-os	-	149	-	159	129	-	-	89
4 tojásos száraztészta (Gyermelyi nagykocka fodr.)	500g	-	209	-	-	224	239	225	-
Étkezési búzadara AD	1kg-os	-	79	84	189	169	79	-	83
Fehér kenyér									
Duna kenyér	1kg-os	-	-	-	-	169	-	-	-
Első Pesti Malom Rt.	1kg-os	-	-	-	-	169	-	-	-
Erzsébet	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	172
Formakenyér	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	132
KREISZ alföldi	1kg-os	-	169	-	-	-	-	-	-
Saját termék	1kg-os	136	-	-	-	-	-	-	-
Tesco	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	136
Vécsey Kft.	1kg-os	-	-	-	-	-	-	189	-
Vita sütő	1kg-os	-	-	-	-	169	-	-	-

KÜLFÖLDI INFORMÁCIÓK

HATÁRIDŐS PIACOK (2006. június 2.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago *(őszi, lágy búza)			Kansas **(őszi, kemény búza)			Minneapolis ***(tavaszi, kemény búza)			LIFFE****		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2006. szeptember	114,00	29859	2006. szeptember	153,39	31353	2006. szeptember	181,59	37117	2006. szeptember	171,21	34995	2006. július	79,50	30291
2006. november	117,50	30776	2006. november	160,28	32761	2006. november	185,35	37886	2006. november	175,25	35821	2007. január	76,10	28996
2007. január	118,75	31103	2007. január	165,51	33830	2007. január	187,74	38374	2007. január	178,56	36498	2007. március	78,00	29720
2007. március	120,50	31561	2007. március	168,09	34358	2007. március	188,11	38450	2007. március	181,86	37172	2007. július	79,60	30329
2007. május	122,25	32020	2007. május	169,37	34619	2007. május	187,01	38225	2007. május	182,23	37248	2007. november	81,10	30901
2007. szeptember	119,75	31365	2007. december	171,21	34995	2007. december	178,83	36553	2007. december	181,50	37099	2008. március	82,40	31396

*SRW-Soft Red Winter

**HRW-Hard Red Winter

***DNS-Dark Northern Spring

**** étkezési és takarmánybúza

CBOT-Chicago Board of Trade

KCBOT-Kansas City Board of Trade

MGE-Minneapolis Grain Exchange

Kukorica

7. táblázat

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2006. június	134,50	35228	2006. szeptember	102,17	20884
2006. november	126,00	33002	2006. november	106,69	21807
2007. január	129,00	33788	2007. január	112,20	22934
2007. március	131,75	34508	2007. március	116,40	23792
2007. június	135,00	35359	2007. május	118,50	24221
			2007. december	120,96	24724

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

Árpa

8. táblázat

WCE, Winnipeg		
Szállítási határidő	CAD/ tonna	Ft/tonna
2006. július	121,40	22458
2006. október	130,90	24215
2006. december	136,00	25159
2007. március	141,30	26139

WCE-Winnipeg Commodity Exchange

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRAI

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2005. 22. hét		2006. 22. hét		
Franciaország					
Rouen	102	25462	117	30519	június
La Pallice	107	26904	122	31829	június
* Creil	93	23331	111	28947	június
Németország					
Hamburg	105	26325	121	31692	június
Würzburg	102	25572	–	–	június
Köln	110	27578	128	33526	június
Drezda	100	25071	118	30907	május
Dánia					
Koppenhága	150	37586	158	41438	június
Olaszország					
Milánó	127	31840	145	37847	június
Bologna	–	–	140	36538	június
Belgium					
Brüsszel	110	27578	–	–	június
Spanyolország					
**Barcelona	–	–	140	36669	június
Ausztria					
Bécs	97	24194	110	28680	június
Finnország					
Nokia	–	–	–	–	június
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	101	25327	119	31043	június
Bordeaux/Bayonne	111	27718	132	34579	június
La Pallice	111	27844	128	30468	június
Németország					
Hamburg	125	31339	139	36407	június
Olaszország					
Bologna	–	–	140	36538	június
Spanyolország					
**Barcelona	–	–	146	38240	június

*FOB - Free on Board-bérmertesen a hajó fedélzetére rakva

** - import búzaár

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t	Szállítási hónap	Kikötő
	2006.05.26.		2006.06.02.			
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	–	–	219,41	44847,40	június	*Fob St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	259,70	52893,10	255,30	52183,32	június	*Fob Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	–	–	207,20	42351,68	június	*Fob Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	–	–	208,00	42515,20	június	*Fob US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	228,90	46620,06	224,50	45887,80	június	*Fob Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Francia. alapminőség	154,80	31528,12	154,70	31620,68	június	*Fob Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	155,20	31609,58	152,70	31211,88	június	*Fob US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágy búza	–	–	146,50	29944,60	június	*Fob Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	–	–	208,20	42556,08	június	*Fob St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	–	–	203,70	41636,28	június	*Fob St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	–	–	114,40	23383,36	június	*Fob US Gulf
Argentína	113,80	23177,65	115,80	23669,52	június	*Fob Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Francia., takarmány	–	–	132,80	27144,32	június	*Fob Rouen
Ukrajna, takarmány	–	–	–	–	június	*Fob Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	–	–	127,50	26061,00	június	*Fob PNW

(1) CWRS-Canada Western Red Spring-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(2) Ausztrália APH- Australian Prime Hard-14 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(3) US No. 2 DNS- USA Dark Northern Spring- 14%-os fehérjetartalom-keménybúza

(4) US No. 2 HRW-USA Hard Red Winter-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(5) ASW- Australian Standard White-standardbúza

(6) EU, Francia. alapminőség - a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW- USA Soft Red Winter-10,3 %-os fehérjetartalom-lágybúza

(8) Ukrajna lágy búza- 12%-os fehérjetartalom-lágybúza

(9) Kanada CWAD 1-Canada Western Amber Durum 1-kemény

(10) Kanada CWAD 2-Canada Western Amber Durum 2-kemény

(11) US YC 3- USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Francia., takarmányárpa-a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW- USA Pacific Northwest

*FOB-Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

Olajosmag piaci jelentés

Elemzés

Az elmúlt hónapban tovább folytatódott a fontosabb olajnövények árainak egymástól független fejlődése. Míg a szójabab ára érdemben nem változott, inkább csak az árak volatilitása nőtt meg, addig a repce ára tovább nőtt felfelé, a napraforgó ára pedig e két ár közötti szinten vált mozdulatlanná (6. ábra).

A szója és a szójatermékek ára sem változott egy irányba: míg az olaj ára inkább növekedett, a dara ára csökkent, a bab ára pedig e két tendencia között maradt (1-3. ábra). Az árak viszont mindhárom szójatermék esetén erősebben kezdtek el ingadozni, melynek oka, hogy a továbbiakban az USA időjárás helyzete és ezzel összefüggésben az észak-amerikai szójaültetvények állapota fogja meghatározni, milyen irányban és mekkora lendülettel indulnak meg az árak. Az egyesült államokbeli időjárás jelenleg kedvező, az árak szinten maradását egyrészt a korábbi becsléseket is alulmúló brazil termés, a dél-amerikai készletek fogyásával megélenkülő USA-ból származó szójadara- és szójaexport, valamint az a hír okozza, hogy jelentősen csökken a brazil vetésterület, ezzel a jövőre várható szójatermés. Segíti az árakat a szójaolaj élénk exportja és a nagy USA-beli fogyasztás is.

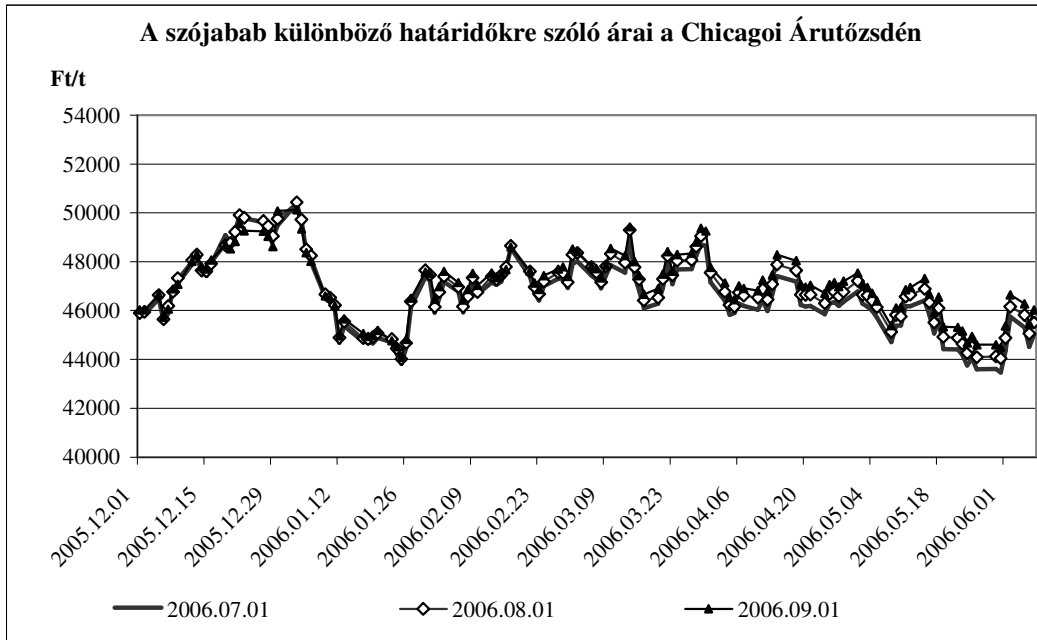
A repce árának szárnyalását (4. ábra) a kanadai repcetermés várható jelentős csökkenése indította el (7,3 millió tonna a tavalyi 9,7-hez képest), de növelte az árat az ausztrál őszi repce vetésének aszály okozta nehézsége és az európai repcetermés csupán kis mértékű növekedése is. Annak ellenére, hogy az unióban átlagosan 6,5%-kal nőtt a repce vetésterülete, az időjárás viszonyok miatt csak minimális termésmnövekedésre számítanak. Ezzel szemben 2006 júliusától több a múlt évben építeni kezdett repce-olajmalom lép működésbe, így az év második felében jelentős kapacitásnövekedéssel számolha-

tunk az uniós piacon, amivel szemben nem túlzottan növekvő alapanyagtermelés áll. Az import lehetősége a fent említett okok miatt szűkül, így a repceolaj korábbi drasztikus áremelkedését most a repce áremelkedése követheti.

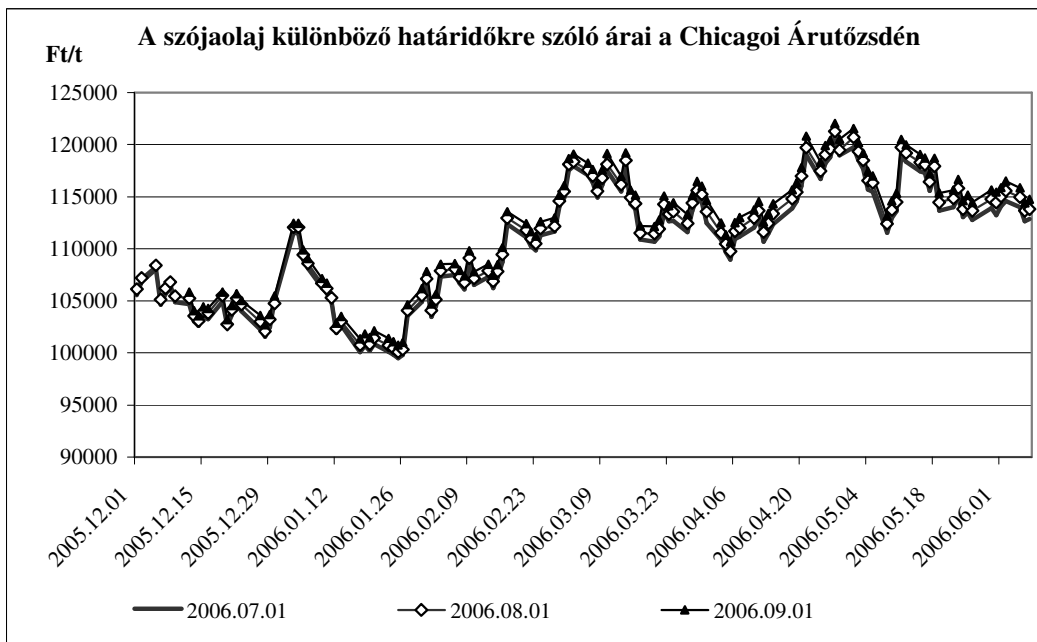
A napraforgópiacon a két meghatározó szereplő, Oroszország és Ukrajna a tavalyinál kisebb termésre számít, elsősorban a hozamok csökkenése miatt. A terményt továbbra is inkább olaj formájában kívánják értékesíteni, a magexport nem lesz jelentős. Romániában is nőnek a vetésterületek, azonban a hozamok várható csökkenése miatt itt sem számítanak termésmnövekedésre.

Az EU növényolajok iránti keresletét jól jelzi, hogy ebben a gazdasági évben 25,3 (tavaly 23,3) millió tonna növényolajat használnak fel, amiből csupán 17,7 millió tonnát termelnek meg az unióban, a többit kénytelenek importálni, ezzel a világ legnagyobb növényolaj-importőrének számít. Ebből, valamint a többi országban tapasztalható tendenciákból a következő megállapításokat vonhatjuk le: Középtávon mind a három fő olajosmagnál stagnáló, esetleg csökkenő kínálat fog szembenállni a folyamatosan és a várakozásokat meghaladóan növekvő, elsősorban a biodízelprogram növényolaj-felhasználása által hajtott kereslettel, a magárak tehát várhatóan nőni fognak. Árcsökkenésre csak egy váratlan rekordtermés esetén lehet számítani.

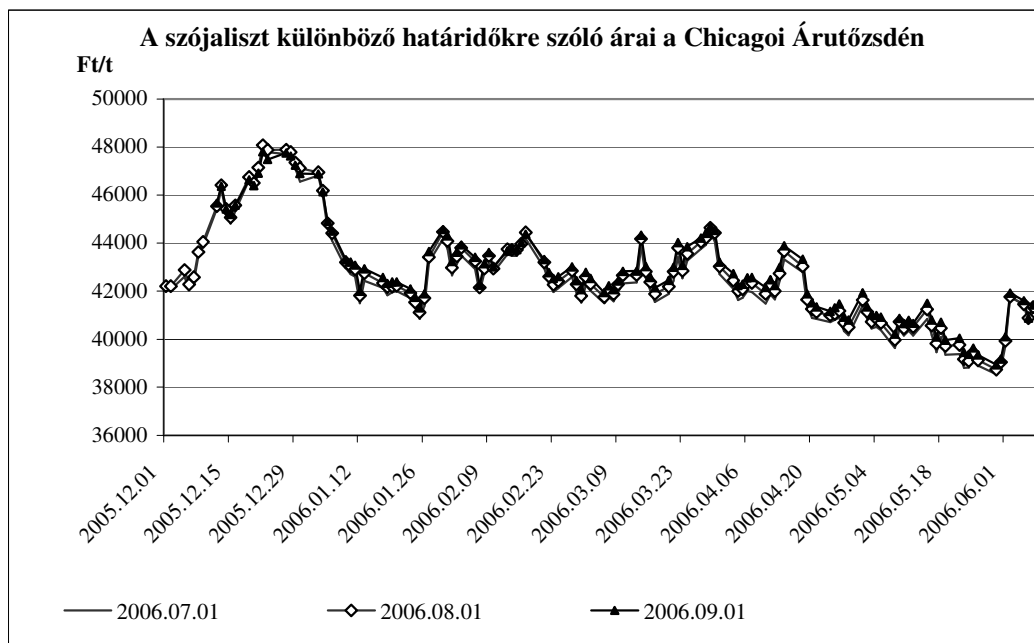
Magyarországon nőtt a napraforgó vetésterülete (541 ezer hektár a tavalyi 517 ezerrel szemben), a repce megmaradt állománya (6,5 ezer hektár kifagyása mellett) is nagyobb a tavalyinál (138 ezer hektár a tavalyi 121 ezer hektár után). Ha az időjárás kedvezően alakul (már így is reménykedhetünk egy jó közepes termésben), akkor a tavalyi termésmennyiséget meghaladó hazai termés, probléma nélkül és várhatóan jó áron kerülhet a nyugat-európai piacokra úgy mag, mint olaj formájában.

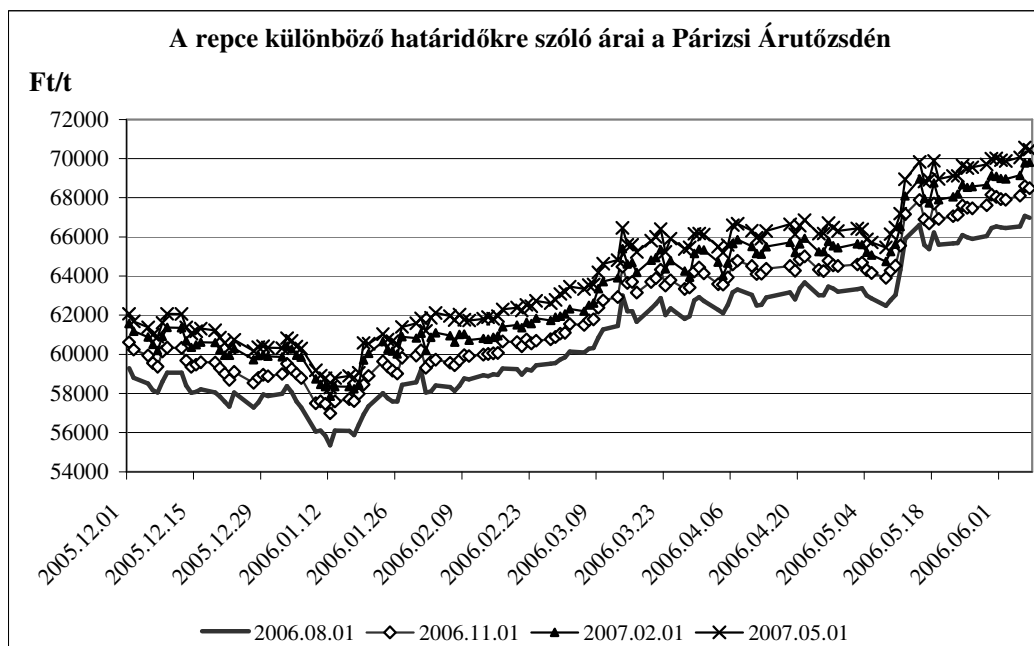
Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

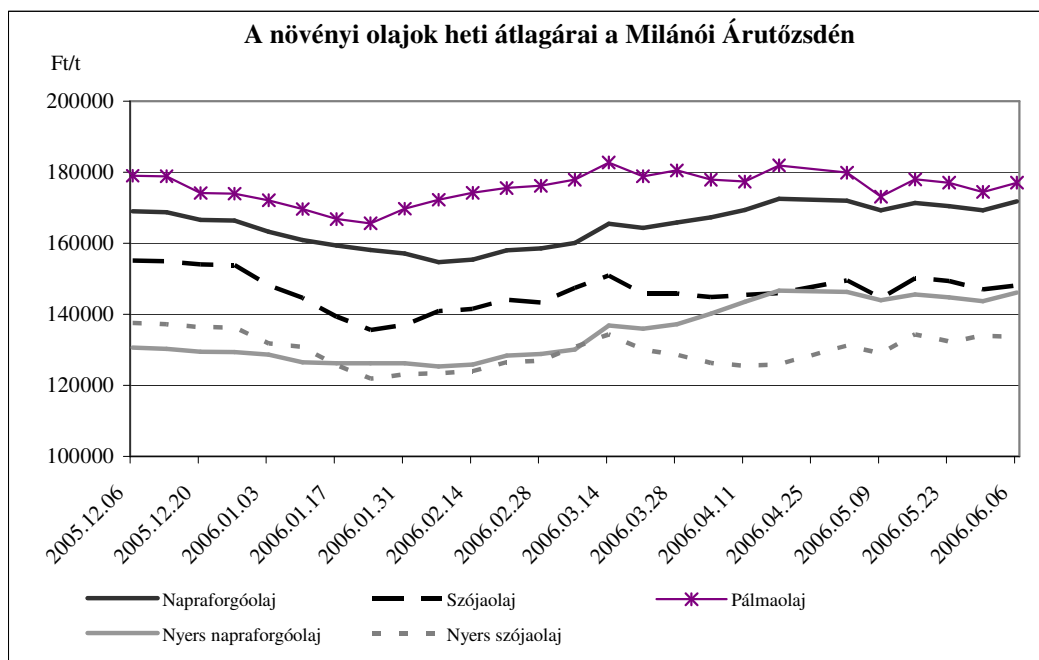
Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

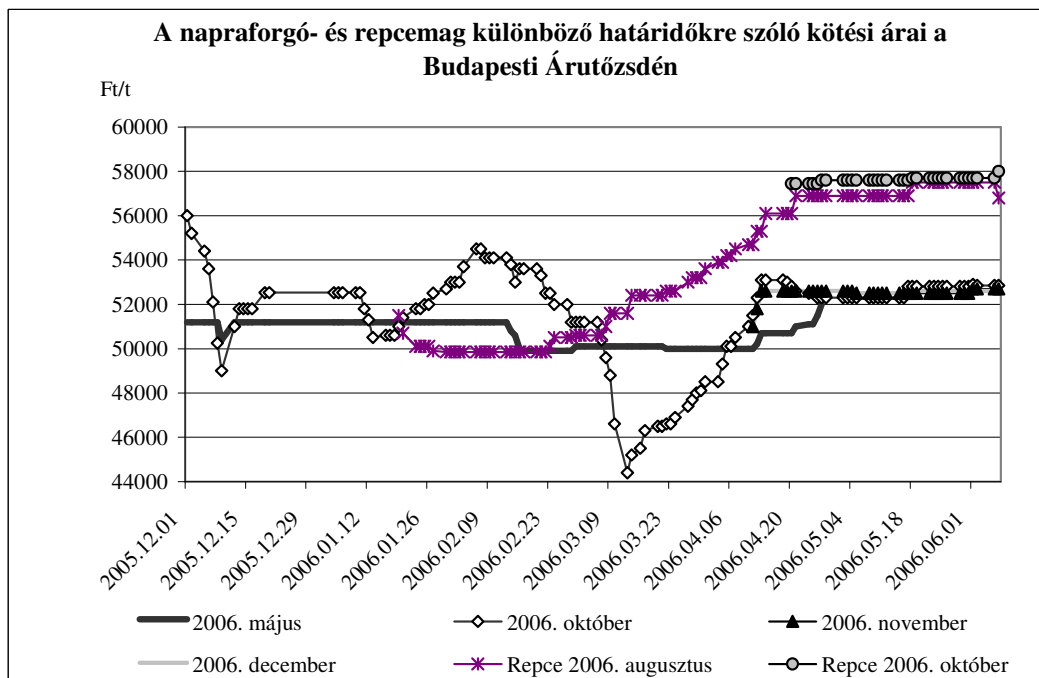
Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

Forrás: MATIF határidős gabonapiac - napi statisztika

Forrás: Borsa di Milano - heti statisztika

Forrás: BÁT határidős gabonapiac - napi statisztika

**A NAPRAFORGÓMAG TERMELŐI, VALAMINT A NAPRAFORGÓ OLAJ ÉS -DARA
FELDOLGOZÓI ÉRTÉKESÍTÉSI ÁTLAGÁRA**

<i>Megnevezés</i>		<i>2005. 22. hét</i>	<i>2006. 21. hét</i>	<i>2006. 22. hét</i>	<i>2006. 22. hét / 2005. 22. hét [%]</i>	<i>2006. 22. hét / 2006. 21. hét [%]</i>
<i>Ipari Napraforgómag</i>	tonna	277	760	817	295,5	107,5
	Ft/t	50 246	47 878	46 392	92,3	96,9
<i>Ömlesztett napraforgóolaj</i>	tonna	113	31	6	5,4	20,0
	Ft/t	123 057	165 925	155 506	126,4	93,7
<i>Napraforgódara</i>	tonna	3 856	4 505	3 979	103,2	88,3
	Ft/t	23 078	22 165	21 772	94,3	98,2

Forrás: AKI

EURÓPAI OLAJNÖVÉNY- ÉS DARAÁRAK

<i>Ország</i>		<i>Hollandia</i>	<i>Francia- ország</i>	<i>Német- ország</i>	<i>Ausztria</i>	<i>Ukrajna</i>	<i>Magyar- ország</i>
<i>Ft/tonna</i>	<i>Ár típusa</i>	<i>Prompt ár az olajmalom kapujában</i>	<i>Prompt ár az olajmalom kapujában</i>	<i>Heti termelői és értékesítési ár</i>	<i>Heti tőzsdei átlagár</i>	<i>Heti exportár</i>	<i>Heti termelői és értékesítési ár</i>
<i>Napraforgó- mag</i>	2006.05.05	64 544	56 763	-	51 824	-	49 939
	2006.05.19	65 269	58 084	-	51 749	51 071	53 392
	2006.06.02	-	57 596	-	50 572	-	46 392
<i>Napraforgó- dara</i>	2006.05.05	23 671	27 223	-	27 290	-	21 741
	2006.05.19	22 581	26 897	-	27 250	17 916	22 059
	2006.06.02	22 643	25 747	-	27 322	-	21 772
<i>Repcemag</i>	2006.05.05	62 462	60 328	56 539	55 760	-	-
	2006.05.19	65 005	62 926	57 461	58 299	-	-
	2006.06.02	66 135	63 489	58 009	59 767	-	-
<i>Repcedara</i>	2006.05.05	25 766	30 294	26 240	28 208	-	-
	2006.05.19	25 002	30 792	25 416	28 167	-	-
	2006.06.02	23 835	29 964	24 701	28 241	-	-

Forrás: AKI, ZMP, BLPW, DARSS

NYERS NÖVÉNYOLAJÁRAK (FONTOSABB EXPORTŐR ÉS IMPORTŐR ÁLLAMOK)

<i>Ország</i>		<i>Hollandia</i>	<i>Német-ország</i>	<i>Olasz-ország</i>	<i>Egyesült Államok</i>	<i>Ukrajna</i>	<i>Magyar-ország</i>
Ft/tonna	Ár típusa	Prompt nagykereskedelmi ár	Prompt nagykereskedelmi ár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti exportár	Heti értékesítési ár*
<i>Napraforgó-olaj</i>	2006.05.05	141 061	-	146 304	-	-	128 568
	2006.05.19	140 670	-	145 585	-	131 795	131 726
	2006.06.02	141 777	-	143 759	-	-	133 559
<i>Repceolaj</i>	2006.05.05	162 663	162 663	-	-	-	-
	2006.05.19	163 172	168 435	-	-	-	-
	2006.06.02	174 701	170 248	-	-	-	-
<i>Szójaolaj</i>	2006.05.05	118 418	119 720	131 146	118 672	-	-
	2006.05.19	119 747	122 379	134 335	118 668	-	-
	2006.06.02	122 317	124 412	133 957	116 448	-	-

Forrás: AKI, ZMP, BM, CBOT, DARSS

* Kalkulált érték

